

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 257/2010-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť F. S., L., zastúpeného advokátkou JUDr. D. K., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 138/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo F. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 138/2007 **p o r u š e n é b o l o .**
2. F. S. **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré **j e** Okresný súd Stará Ľubovňa **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. F. S. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,30 € (slovom tristotri eur a tridsať centov), ktoré je Okresný súd Stará Ľubovňa p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. D. K., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 257/2010-10 z 19. mája 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť F. S., Ľ. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 138/2007.

Sťažovateľ v podstatnej časti sťažnosti uviedol:

«Ja, sťažovateľ, som ako navrhovateľ dňa 21.6.2000 podal na Okresný súd Stará Ľubovňa návrh na začatie konania voči odporcovi J. P., ktorým sa domáham finančného odškodnenia z pracovného úrazu.

Súdne konanie sa vedie na vecne a miestne príslušnom Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp.zn. 6C 208/2000, v súčasnej dobe pod sp.zn. 2C 138/2007.

V prejednávanej veci Okresný súd v Starej Ľubovni medzitýmnym rozsudkom sp.zn. 6C 208/2000-72 zo dňa 18.6.2003 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp.zn. ICo 300/2003-88 zo dňa 11.10.2004 rozhodol tak, že úraz, ktorý utrpel navrhovateľ dňa 13.8.1998 na pracovisku E. H. je úrazom pracovným, za ktorý odporca zodpovedá v rozsahu 70%.

Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp.zn. 6C 208/2000-153 zo dňa 14.12.2005 bol odporca zaviazaný zaplatiť navrhovateľovi istinu 389.655,- Sk so 17,6%

úrokom z omeškania ročne zo sumy 11.655,- Sk od 21.6.2000 do zaplataenia. Súd konanie v časti úrokov z omeškania nad 17,6% do 21.6.2000 zastavil, ako aj bolestné v časti od 23.310,- Sk do 25.050,- Sk.

V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol a nároky navrhovateľa na stratu na zárobku počas trvania PN a po skončení PN vylúčil na samostatné konanie, v ktorom bude rozhodnuté aj o celkových trovách tohto konania.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Prešove svojím uznesením 2Co 79/2006-180 zo dňa 9.3.2007 zrušil I. stupňový rozsudok vo výroku, ktorým bol návrh v prevyšujúcej časti zamietnutá a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Okresný súd Stará Ľubovňa ďalším rozsudkom 6C 208/2000-187 zo dňa 28.6.2007 zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi istinu 378.000,- Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti súd konanie pokiaľ ide o odškodnenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia zastavil.

O ďalších nárokoch sťažovateľa - navrhovateľa, t.j. náhrady straty na zárobku počas trvania PN a po skončení PN, ktoré boli vylúčené na samostatné konanie rozsudkom sp. zn. 6C 208/00-153 zo dňa 14.12.2005, teda po viac ako štyri a pol roku nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté.

Ja, sťažovateľ, mám zato, že vzhľadom k tomu, že na procesný súd bol z mojej strany podaný návrh na začatie konania dňa 21.6.2000, teda skoro pred desiatimi rokmi, pričom o celom mojom nároku nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté, a to i napriek tomu, že sa nejedná o právne náročnú a zložitú vec, mám zato, že zo strany procesného súdu pretrvávajú neoprávnené prieťahy v konaní, ktoré začali plynúť najneskôr od vyhlásenia medzitémneho rozsudku sp.zn. 6C 208/00-72 zo dňa 18.6.2003 do súčasnej doby.

Poznamenávam, že citovaný rozsudok bol doručený mojej právnej zástupkyňi dňa 6.2.2006...

Pri posudzovaní... kritéria, ktorým je postup samotného okresného súdu, je potrebné poukázať, že súd v období od vyhlásenia medzitémneho rozsudku sp.zn. 6C 208/2000-72 zo dňa 18.6.2003 až do súčasnej doby nekonal dostatočne aktívne a sústredene a svojou neefektívnou činnosťou spôsobil zbytočné prieťahy v namietanom konaní, čo má za následok porušenie základného práva uvedeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

O neefektívnej činnosti súdu svedčia jeho opakované odvolávanie a nové poverovanie znalcov z odboru ekonomiky na vyčíslenie výšky náhrady za stratu na zárobku počas trvania, ako aj po skončení PN.

Ja, sťažovateľ, som svojím listom zo dňa 29.7.2009 vyzval predsedníčku Okresného súdu v Starej Ľubovni na odstránenie prieťahov v konaní, ktorá mi svojím listom zo dňa 14.8.2009 oznámila, že moju sťažnosť na prieťahy v konaní nepovažuje za dôvodnú (v prílohe vo fotokópii listy predkladám)...

V prípade, že rozhodnutím ústavného súdu bude vyhovené mojej sťažnosti, s poukazom na čl. 127 ods. 3 Ústavy, podľa ktorého „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa čl. 127 ods. 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie“, sa ja, sťažovateľ domáham priznania finančného zadosťučinenia, ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch v sume 6.000 Eur, a to z dôvodov, že porušenie môjho základného práva a slobody už nie je možné napraviť, ako aj v spôsobe ujmy spočívajúcej v dlhoročných pocitoch neistoty a úzkosti spojených s neprimerane dlhotrvajúcim stavom právnej neistoty (I. ÚS 15/02), ako aj neprimeraných následkov na môj zdravotný stav a ekonomický a sociálny dopad mojej celej 6-člennej rodiny. Starám sa o výchovu štyroch mal. detí, ktoré sú školopovinné, manželka síce pracuje ako krajčírka a poberá minimálnu mzdu. Celá rodina žijeme pod hranicou životného minima, pretože jediným zdrojom výživy rodiny je môj invalidný dôchodok, ktorý poberám.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd v Starej Ľubovni v konaní vedenom pod sp.zn.: 2C 138/2007 porušil základné právo F. S., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2. F. S. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 6.000 Eur (slovom: šesťtisíc eur), ktoré je Okresný súd v Starej Ľubovni povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd v Starej Ľubovni je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia F. S., ktoré je povinný zaplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľa advokátke JUDr. D. K., P., vo výške 303,30 Eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

Na výzvu ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila predsedníčka okresného súdu listom sp. zn. 1 Spr 380/2010 z 23. júna 2010, v ktorom poukázala na „objektívne príčiny doterajšieho nerozhodnutia o nárokoch sťažovateľa“.

V prílohe predložila vyjadrenie zákonnej sudkyne Mgr. D. M., ktorá chronologicky popísala priebeh konania od podania žaloby 21. júna 2000 (konanie bolo vedené pod sp. zn. 6 C 208/2000).

Vzhľadom na to, že predmetom konania na ústavnom súde je až konanie začaté 21. augusta 2007 (po nadobudnutí právoplatnosti medzitýmneho rozsudku sp. zn. 6 C 208/2000 z 28. júna 2007), ústavný súd zobral do úvahy len časť vyjadrenia týkajúcu sa konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 2 C 138/2007.

Zákonná sudkyňa vo vyjadrení ďalej uviedla:

„... Po nadobudnutí právoplatností tohto rozsudku bol dňa 21.8.2007 zapísaný elektronickou podateľňou nárok žalobcu týkajúci sa straty na zárobku počas trvania práceneschopnosti a po skončení práceneschopnosti.

Dňa 30.8.2007 bolo vypracované uznesenie o pripustení rozšírenia žalobného návrhu titulom straty na zárobku od 13.8.1998 do 15.8.2000 vo výške 50 000,- Sk a o povinnosť uhradiť žalobcovi počnúc dňom 1.9.1999 do budúca sumu 7 000,- Sk mesačne titulom straty na zárobku po skončení práceneschopnosti. Súčasne v uvedený deň boli vyzvaní účastníci konania aby v lehote 10 dní oznámili súdu otázky, ktoré majú byť položené znalcovi za účelom zistenia výšky žalobcom požadovaných nárokov titulom straty na zárobku počas práceneschopnosti a po jej skončení.

Vedľajší účastník na výzvu súdu reagoval podaním doručeným dňa 25.9.2007, pričom žiadal aby znalec zohľadnil skutočnosť, že žalovaný časť obdobia pracoval a bol vedený ako uchádzač o zamestnanie.

Žalovaný podaním doručeným súdu dňa 2.10.2007 reagoval na výzvu súdu.

Žalobca na výzvu súdu nereagoval, preto dňa 15.10.2007 bol daný pokyn sudcu, aby bol vyzvaný k oznámeniu otázok, súčasne sa mu zaslalo podanie vedľajšieho účastníka s výzvou aby sa prípadne k návrhu vedľajšieho účastníka vyjadril (k otázke zamestnania žalobcu počas inkriminovaného obdobia).

V uvedený deň súd vyzval Ú. v S. a M., spol. s.r.o. k oznámeniu skutočností namietaných vedľajším účastníkom, teda predloženie potvrdenia o evidenciu žalobcu ako uchádzača o zamestnanie v období, ktoré je predmetom priznania nároku straty na zárobku t.j. od 28.6.1999 do 31.1.2001 a opisu mzdového listu za obdobie od 1.2.2001 do 31.5.2002.

Dňa 20.11.2007 Ú. v S. predložil súdu požadovanú správu.

Dňa 30.11.2007 na výzvu súdu reagoval žalobca.

Dňa 5.12.2007 súd urgoval obchodnú spoločnosť M., spol. s.r.o. predloženie mzdových listov.

Dňa 19.12.2007 boli súdu predložené požadované podklady od obchodnej spoločnosti MOSUPO KFK, spol. s.r.o.

Dňa 17.1.2008 bol uznesením nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonómia a manažment, odvetvia účtovníctva, daňovníctva a personalistiky, znaleckým dokazovaním bol poverený znalec, zapísaný v zozname znalcov Ing. L. V. Uznesenie bolo expedované účastníkom a znalcovi dňa 22.1.2008.

Dňa 30.1.2008 Ing. L. V. oznámil súdu, že rozhodnutím MS SR číslo 3604/05-51 z 25.9.2007 bol vyčiarknutý zo zoznamu znalcov v odvetví personalistika.

Dňa 31.1.2008 súd uznesením odvolal znalca ing. L. V. a znaleckým dokazovaním poveril znalca Ing. M. M., znalcovi bola uložená povinnosť vypracovať znalecký posudok v lehote 60 dní. Uznesenie bolo expedované dňa 1.2.2008. Podaním, ktoré prevzal znalec dňa 29.5.2008 súd urgoval predloženie znaleckého posudku.

Podaním doručeným súdu dňa 16.6.2008 znalec požiadal vzhľadom na časový sklz a blížiac sa dovolenkové obdobie o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 30.9.2008.

Súd podaním zo dňa 17.6.2008 predĺžil znalcovi lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 31.7.2008 o tejto skutočnosti upovedomil účastníkov konania.

Dňa 12.8.2008 znalec Ing. M. M. vrátil súdu spis bez vypracovania znaleckého posudku s odôvodnením, že v najbližšom čase bude zo zoznamu znalcov v odvetví personalistika vyčiarknutý, pre náročnosť a rozsah znalosti v oblasti personalistiky

sa nezúčastnil skúšok potrebných na obnovenie zápisu do zoznamu znalcov v odvetví personalistika.

Z uvedeného dôvodu súdu neostalo nič iné len zo znaleckého dokazovania odvolať znalca Ing. M. M. a znaleckým dokazovaním poveriť ďalšieho znalca zapísaného v zozname znalcov v odbore personalistika a to Ing. M. P., stalo sa tak uznesením zo dňa 18.8.2008, ktoré bolo expedované dňa 19.8.2005.

Dňa 1.10.2008 na základe opatrenia predsedu súdu bol spis pridelený JUDr. M. S. Podaním doručeným súdu dňa 10.10.2008 právny zástupca žalobcu žiadal zmeniť otázku 5 v uznesení o nariadení znaleckého dokazovania.

Podaním zo dňa 13.10.2008 táto požiadavka žalobcu zo strany súdu bola oznámená znalkyni.

Dňa 10.11.2008 znalkyňa reagujúc na požiadavku žalobcu požiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku o 40 dní. Táto jej žiadosť bola súdom akceptovaná.

Dňa 20.1.2009 súd urgoval znalkyňu o predloženie znaleckého posudku. Dňa 19.3.2009 bola znalkyňa telefonicky urgovaná.

Dňa 23.3.2009 znalkyňa oznámila súdu, že žalovaný na jej výzvy o poskytnutie súčinnosti nereaguje, dokonca osobne navštívila sídlo žalovaného, kde sa však nezdržiava.

Súd dňa 23.3.2009 vyzval právneho zástupcu žalovaného na poskytnutie súčinnosti znalkyni.

Dňa 21.5.2009 súd opätovne telefonicky kontaktoval znalkyňu a urgoval predloženie znaleckého posudku.

Uznesením zo dňa 14. 8.2009 bola znalkyni uložená poriadková pokuta.

Dňa 24.8.2009 bola znalkyňa písomne vyzvaná k preloženiu znaleckého posudku v lehote 7 dní.

Dňa 17.9.2009 znalkyňa podala odvolanie voči uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty a súčasne vrátila spis bez vypracovania znaleckého posudku..

Uznesením zo dňa 21.9.2009 súd odvolal znalkyňu Ing. M. P. a znaleckým dokazovaním poveril znalkyňu Ing. D. L. Znalkyni bola určená lehota na vypracovanie znaleckého posudku 60 dní

Dňa 17.12.2009 znalkyňa požiadala o zabezpečenie podkladov k znaleckému posudku a predĺženie lehoty na jeho vypracovanie.

Podaním zo dňa 3.1.2010 súd požiadal vedľajšieho účastníka o poskytnutie podkladov k vypracovaniu znaleckého posudku, podľa žiadosti znalkyne, tieto podklady boli doručené súdu dňa 18.1.2010 a dňa 20.1.2010 zaslané znalkyni.

Dňa 4.2.2010 opatrením predsedu súdu bol spis pridelený do senátu Mgr. M. zo senátu JUDr. M. S., ktorá odišla na materskú dovolenku.

Dňa 15.4.2010 bola znalkyňa telefonicky urgovaná, znalkyňa prisľúbila vypracovať znalecký posudok do 60 dní od doručenia podkladov t.j. do konca mesiaca apríl.

Dňa 30.4.2010 bol znalkyňou predložený znalecký posudok, ktorý bol dňa 2.5.2010 zaslaný účastníkom konania spolu s výzvou aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadrili.

Dňa 17.5.2010 doručil súdu vyjadrenie vedľajší účastník, dňa 20.5.2010 právny zástupca žalobcu a dňa 25.5.2010 žalobca, žalovaný na výzvu súdu nereagoval.

Dňa 25.5.2010 bolo vytýčené pojednávanie na deň 5.8.2010 na ktoré súd predvolal účastníkov konania a znalkyňu, vzhľadom na námietky žalobcu a vedľajšieho účastníka k záverom znaleckého posudku.

K sťažnosti sťažovateľa:

Podanou sťažnosťou sťažovateľ vytýka tunajšiemu súdu, že od vyhlásenia medzitýmneho rozsudku sp. zn. 6C/208/2000-72 zo dňa 18.6.2003 až do súčasnej doby nekoná dostatočne aktívne a sústredene a svojou neefektívnou činnosťou spôsobil zbytočné prieťahy. O neefektívnej činnosti súdu svedčia jeho opakované odvolávania a nové poverovanie znalcov z odboru ekonomiky na vyčíslenie výšky náhrady za stratu na zárobku počas trvania ako aj po skončení PN.

Pokiaľ ide o právnu, faktickú a skutkovú zložitosť veci, ide o vec s vysokým stupňom skutkovej, odbornej - medicínskej, ekonomickej, právnej a procesnej zložitosti.

Ide o konanie o náhradu škody - spočiatku kumulované o dva právne nároky -náhrada za bolesť a náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia. Výška uplatňovanej sumy bola rozširovaná na čo musel súd procesné reagovať. V priebehu konania žalobca nárok na náhradu škody rozšíril o ďalšie právne nároky o odškodnenie straty na zárobku počas trvania práceneschopnosti a po jej skončení. Na určenie výšky nárokov uplatnených žalobcom sú nevyhnutné odborné znalosti - znalca v odbore zdravotníctva (bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia) a personalistiky (vyčíslenie

rozdielov medzi mzdovou a PN včítane valorizácií počas trvania PN a po jej skončení do budúca). Už tieto skutočnosti samy o sebe ovplyvňujú dĺžku konania.

V konaní sa súd musel najprv vysporiadať s otázkou spoluzavinenia žalobcu -rozhodol medzitýmny rozsudkom o základe žaloby a mieru zavinenia žalobcu určil

v rozsahu 30 %, učinil tak medzitýmny rozsudkom č.k. 6C/208/2000-72 zo dňa 18.6.2003 rozsudkom. Keďže žalobca využil právo voči tomuto rozsudku podať odvolanie v dôsledku jeho odvolania, vec bola v období od 25.9.2003 do 10.12.2004, t.j. cca 16 mesiacov v rámci odvolacieho konania na Krajskom súde v Prešove.

Po nadobudnutí právoplatnosti medzitýmneho rozsudku, na návrh žalobcu, ktorý tvrdil, že jeho zdravotný stav sa neustále zhoršuje, súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom v odbore zdravotníctva odvetia neurochirurgie na ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia a na ustálenie jeho zdravotného stavu.

Rozsudkom č.k. 6C/208/2000-153 zo dňa 14.12.2005 súd priznal žalobcovi odškodnenie bolesti vo výške 11 655,-Sk a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 378 000,- Sk - po mimoriadnom zvýšení o 20-násobok, súčasne rozhodol o čiastočnom zastavení konania, v prevyšujúcej časti pokiaľ ide o odškodnenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia zamietol, nárok žalobcu na odškodnenie straty na zárobku počas trvania práceneschopnosti a po skončení práceneschopnosti vylúčil na samostatné konanie.

V dôsledku odvolania žalobcu spis bol zaslaný odvolaciemu súdu dňa 7.3.2006, odvolací súd spis vrátil dňa 5.4.2007, teda dĺžka odvolacieho konania bola cca 13 mesiacov.

Následne tunajší súd v intenciách zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Prešove priznal žalobcovi rozsudkom č.k. 6C/208/2000-187 zo dňa 16.7.2007 odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 378 000,- Sk a vo zvyšnej časti konanie zastavil pre späťvzatie žaloby.

Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku bol dňa 21.8.2007 kanceláriou založený spis a zapísaný elektronickou podateľňou nárok žalobcu vylúčený rozsudkom č.k. 2C/208/2000- 153 zo dňa 14.12.2005.

Na učenie výšky nároku uplatneného žalobcom bolo nevyhnutné vzhľadom na vyjadrenie vedľajšieho účastníka o zamestnaní žalobcu v inkriminovanom období a evidencií ako uchádzača o zamestnanie, ktoré žalobca sám z vlastnej iniciatívy neoznámil

súdu, zabezpečiť o tom listinné dôkazy od jeho predchádzajúcich zamestnávateľov a od Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v S.

K sťažovateľom vytykaným neefektívnym úkonom ohľadne poverovania a odvolávania znalcov je nutné poznamenať, že na určenie výšky žalobcom uplatnených nárokov - rozdielu medzi mzdou a PN a stratou na zárobku do budúcnosti, súd nariadil znalecké dokazovanie, bez ktorého nie je možné vo veci meritórne rozhodnúť.

Znaleckým dokazovaním bol poverený znalec zapísaný v zozname znalcov, ktorý je zverejnený na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR a vedený súdom. Pri poverovaní jednotlivých znalcov znaleckými úkonmi vychádzam z predpokladu, že všetci zapísaní znalci sú odborne fundovaní, majú vykonané všetky odborné skúšky a keďže sú vedení v zozname znalcov, že z neho neboli vyčiarknutí.

Objektívne nebolo možné predvídať, že znalec, ktorého som ako prvého ustanovila na vypracovanie znaleckého posudku, Ing. L. V., bol zo zoznamu znalcov v odvetví personalistika 3 mesiace pred mojím ustanovením vyčiarknutý. Rovnako znalec Ing. M. M., ktorému dokonca na jeho žiadosť bola predĺžená lehota na vypracovanie znaleckého posudku, no nie v takom rozsahu ako požiadal, oznámil, že sa nezúčastnil skúšok ako znalec z odvetvia personalistiky preto bude zo zoznamu v odvetví personalistika vyčiarknutý a súdu vrátil spis bez vypracovaného znaleckého posudku.

Znalkyňa Ing. M. P. dokonca po uložení poriadkovej pokuty pre nedodržanie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku vrátila spisový materiál bez vypracovaného znaleckého posudku.

Neochota znalcov vypracovať znalecký posudku potvrdzuje náročnosť a zložitosť samotného stanovenia výšky žalobcom uplatnených nárokov.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že k celkovej dĺžke konania prispeli viaceré činitele, jednak zložitosť vecí a na to nadväzujúce odmietanie znalcov vypracovať znalecký posudok, jednak celková dĺžka odvolacích konaní (cca 29 mesiacov).

Spis mi bol pridelený po mojom nástupe na Okresný súd v Starej Ľubovni, dňa 2. 7. 2001 spolu s ďalšími spismi agendy C, T, Era E agendy. “

Predsedička okresného súdu zároveň ústavnému súdu oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti sťažovateľa.

Právna zástupkyňa sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 10. júna 2010 taktiež oznámila, že súhlasí s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania.

II.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, do ktorého bolo nahliadnuté, ústavný súd zistil priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 C 138/2007, ktorý sa zhoduje s chronológiou úkonov popísanou konajúcou sudkyňou.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 138/2007 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že argumentáciu okresného súdu, že *„ide o konanie o náhradu škody – spočiatku kumulované o dva právne nároky – náhrada za bolesť a náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia. Výška uplatňovanej sumy bola rozširovaná na čo musel súd procesné reagovať. V priebehu konania žalobca nárok na náhradu škody rozšíril o ďalšie právne nároky o odškodnenie*

straty na zárobku počas trvania práceneschopnosti a po jej skončení. Na určenie výšky nárokov uplatnených žalobcom sú nevyhnutné odborné znalosti – znalca v odbore zdravotníctva (bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia) a personalistiky“, čo ju robí právne aj fakticky zložitou, by ústavný súd zobral do úvahy, ak by posudzoval konanie pred okresným súdom od jeho začiatku (od 21. júna 2000). Predmetom posudzovania priebehu konania z hľadiska porušovania základného práva sťažovateľa je však obdobie po nadobudnutí právoplatnosti medzitýmneho rozsudku sp. zn. 6 C 208/2000 z 28. júna 2007.

Predmetom konania ďalej vedeného pod sp. zn. 2 C 138/2007 už nie sú kumulované nároky sťažovateľa, zostal len jeho nárok na odškodnenie straty na zárobku počas a po trvaní práceneschopnosti. Túto etapu konania nemožno považovať za právne ani fakticky zložitú.

K argumentácii zákonnej sudkyne o jej nadmernej zaťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru opierajúcu sa o judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, že nadmerné množstvo vecí na súde nezavahuje štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v konaní (mutatis mutandis III. ÚS 32/02, IV. ÚS 196/03).

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd nezistil žiadne závažné okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by mali podstatný vplyv na dĺžku konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, je postup okresného súdu.

Ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že samotná doba konania 3. rokov bez meritórneho rozhodnutia je v danej veci neprimeraná.

Ústavný súd z prehľadu procesných úkonov okresného súdu zistil, že okresný súd sa počas celého posudzovaného obdobia zaoberal ustanovovaním znalca z odboru ekonómie a manažmentu, odvetvia účtovníctva, daňovníctva a personalistiky. Postup, keď okresný súd

uznesením ustanovil znalca v čase, keď tento bol už niekoľko mesiacov v žiadanom odbore vyčiarknutý zo zoznamu znalcov, však nemožno považovať za efektívny. (Uznesením sp. zn. 2 C 138/2007 zo 17. januára 2008 okresný súd ustanovil znalca Ing. V., hoci znalec bol od 17. októbra 2007 vyčiarknutý zo zoznamu znalcov.). Aj pri ustanovovaní ďalších znalcov by komunikáciou (telefonicky, mailom) okresný súd predišiel ustanoveniu znalcov, ktorí nemôžu vypracovať znalecký posudok z dôvodu svojej zaneprázdnenosti.

Za málo efektívny preto treba považovať postup okresného súdu v období od januára 2008 do 30. apríla 2010.

Ústavný súd konštatuje, že dĺžka trvania konania 3 roky bez meritórneho rozhodnutia, prihliadnuc na jeho dôležitosť pre sťažovateľa, signalizuje porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd vyslovil porušenie tohto základného práva sťažovateľa.

Vzhľadom na to, že v namietanom konaní bol 26. augusta 2010 na okresnom súde vyhlásený rozsudok, ústavný súd v nadväznosti na výrok o porušení označeného základného práva nevyslovil povinnosť konajúcemu súdu ďalej konať bez zbytočných prieťahov [§ 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 6 000 €, ktoré odôvodnil najmä „*dlhoročnými pocitmi neistoty*“, v ktorej sa počas trvania konania nachádza.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na

všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa a tiež na jeho podiel na prietáhoch v konaní pre sťažovateľa považuje za primerané v sume 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 245,70 €, a to za dva úkony právnej služby (prevzatie zastupovania, podanie sťažnosti) po 115, 90 € a dva režijné paušály po 6,95 €, k tomu 19 % DPH, pretože advokát je platcom dane z pridanej hodnoty. Úhrada bola priznaná spolu v celkovej sume 303,30 €.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2010